

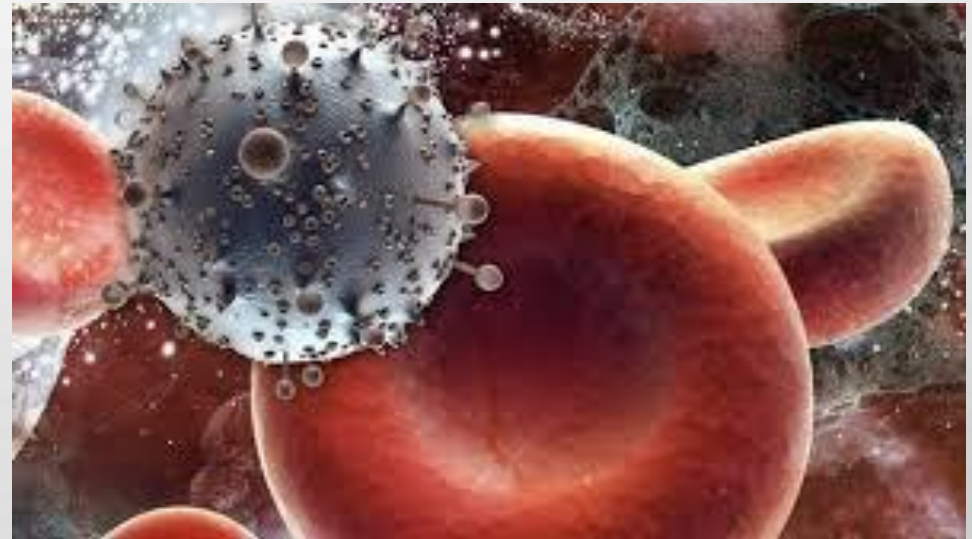
**GRUODŽIO 1-OJI –
PASAULINĖ KOVOS SU AIDS
DIENA**

ŽIV – žmogaus imunodeficito virusas, naikinantis žmogaus imuniteto ląsteles, saugančias organizmą nuo bakterijų, virusų, grybelių, pirmuonių. Negydant ŽIV visiškai sunaikina žmogaus imuninę sistemą, išsivysto taip vadinamos oportunistinės infekcijos (infekciją sukelia paprastai žmogui visai nepavojingos jo viduje nuolatos gyvenančios bakterijos) ir žmogus miršta. Paskutinė ŽIV infekcijos stadija vadinama AIDS (angl. Acquired Immune Deficiency Syndrome) – įgytu imunodeficito sindromu.

AIDS – žmogaus imuninės sistemos liga, sukeliama žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV). Sergant AIDS labai susilpnėja žmogaus imuninės sistemos funkcionavimas, o tai padidina žmogaus organizmo imlumą įvairioms infekcijoms ir susirgimams.

ŽIV PLITIMO BŪDAI

Užsikrėsti galima:

- lytinių santykių metu (per tiesiąją žarną, makštį ar burną),
- per kraują, naudojant ŽIV virusu užkrėstas adatas, švirkštus,
- motinos gali perduoti ŽIV virusą dar negimusiam kūdikiui.

ŽIV neužsikrėsite, jei su viruso nešiotuju naudositės tuo pačiu tualetu, indais ar maudydamiesi tame pačiame baseine.

ŽIV POŽYMIAI IR SIMPTOMAI

Žmonės, užsikrėtę ŽIV, gali puikiausiai jaustis daugelį metų ir ŽIV simptomai jiems gali būti visai neįjuntami. Dėl nesamų ŽIV požymių nežinodami, kad yra užsikrėtę virusu, gali užkrėsti kitus.

Pusei užsikrėtusių ŽIV per dešimtmetį išsivysto AIDS liga. Susirgimo AIDS požymiai priklauso nuo to, kaip greitai ŽIV virusas sugeba griauti žmogaus imuninę sistemą.

Ši liga vystosi palaipsniui ir AIDS simptomai pajuntami tik praėjus kuriam laikui.

ŽIV LIGOS EIGA

Pirma ligos stadija – inkubacinis periodas, kurio trukmė dažniausiai yra nuo 3 savaičių iki pusmečio. Šiuo periodu laboratoriniai tyrimai ligos neparodys.

Po užsikrėtimo praėjus 2–4 savaitėms atsiranda į gripą panašūs simptomai, pasireiškiantys daugiau kaip pusei užsikrėtusiųjų virusu. Dažniausiai pacientas skundžiasi karščiavimu, raumenų ir sąnarių skausmais, viduriavimu, gali atsirasti bėrimas, čiuopiami padidėję limfmazgiai. Ši stadija vadinama ūminiu ŽIV infekcijos sindromu. Simptomai juntami 1–2 savaites, paskui jie praeina ir prasideda lėtinė besimptomė ligos stadija, galinti trukti apie 5–8 metus.

Kita stadija – simptominė liga, kuomet palaipsniui silpsta imunitetas.

Paskutinė stadija – AIDS.

AIDS SIMPTOMAI

Karščiavimas be jokios aiškios priežasties, prakaitavimas, bendras silpnumas, viduriavimas, padidėja limfmazgiai, krinta svoris, kiti požymiai priklauso nuo to, kokie organai yra pažeidžiami.

- Jei pažeidžiama burna, atsiranda rijimo sutrikimų, burnos gleivinė tampa skausminga.
- Pažeidus kvėpavimo sistemą, pradeda kamuoti dusulys, kosulys, krūtinės skausmai.
- Pažeista virškinimo sistema sukelia pykinimą, vėmimą, viduriavimą, pilvo skausmus.
- Gali atsirasti odos pažeidimų ir bėrimų.
- Sutrikdyta nervų sistema sukelia galvos skausmus, pažeidžia psichiką.
- Psichiatriniai simptomai – depresija, polinkis į savižudybę.
- Kraujodaros sistema – silpnumas, kraujavimai, odos blyškumas.

PATARIMAI IR PROFILAKTIKA

Žinant 3 pagrindinius ŽIV plitimo būdus svarbu:

- saugus lytinis elgesys – vengti lytinės daugiapartnerystės, naudoti prezervatyvą viso lytinio akto metu;
- kraujo donorų tikrinimas dėl ŽIV; naudoti apsaugos priemones kontaktuojant su krauju;
- patikimas instrumentų (pvz., adatų, švirkštų) sterilizavimas; nevirtoti narkotikų į veną, o vartojant – naudoti vienkartinius švirkštus (galioja principas – nevirtok, o jeigu vartoji, virtok saugiai);
- ŽIV užsikrėtusiai nėščiajai vartoti viruso dauginimąsi slopinančių vaistų, gimdyti atliekant cezario pjūvio operaciją, nežindyti.
- AIDS profilaktikoje pagrindinis dėmesys yra skiriamas dorovei, šeimos stiprinimui, lytiniam švietimui, narkomanijos profilaktikai, informacijos prieinamumui.

TOP 10: ŽYMŪS ŽMONĖS, MIREŲ NUO AIDS

[HTTPS://WWW.TV3.LT/NAUJIENA/ZMONES/568773/TOP-10-ZYMUS-ZMONES-MIRE-NUO-AIDS](https://www.tv3.lt/naujiena/zmones/568773/top-10-zymus-zmones-mire-nuo-aids)

